



Nadace  
Ivana Dejmala  
pro ochranu přírody

# ZVÝŠENÍ DRUHOVÉ ROZMANITOSTI LESŮ NA LIBERECKU 2026



## Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 07 Liberec 3 | kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3  
IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503 | email: [info@nadaceivanadejmala.cz](mailto:info@nadaceivanadejmala.cz) | web: [www.nadaceivanadejmala.cz](http://www.nadaceivanadejmala.cz)

bankovní spojení: 346 35 88/0300

BŘEZEN 2026



## POPIS PROBLEMATIKY

Jedním ze zásadních problémů ochrany přírody a krajiny v České republice zůstává dlouhodobý pokles biodiverzity na úrovni druhů i celých ekosystémů, který se promítá do narušené ekologické stability krajiny. Úbytek rozmanitosti a početnosti původních druhů je důsledkem intenzivního využívání krajiny a přírodních zdrojů v uplynulých desetiletích.

Nevhodné způsoby hospodaření spolu se znečištěním životního prostředí se výrazně podepsaly také na stavu našich lesů. Lesní ekosystémy ve střední Evropě byly dlouhodobě zatíženy imisemi a kyselými dešti, přičemž tyto vlivy byly v našich podmínkách umocněny hospodařením zaměřeným převážně na produkci dřeva. Výsledkem jsou rozsáhlé, věkově i druhově jednotvárné smrkové porosty s nízkou odolností vůči nepříznivým vlivům, které jsou dnes na mnoha místech navíc oslabeny kůrovcovou kalamitou.

## HISTORIE PROJEKTU A DOSAVADNÍ VÝSLEDKY

Po dlouhém období pěstování stejnověkých monokultur, často vzniklých holosečným způsobem hospodaření, dochází v posledních letech v České republice k postupnému návratu šetrnějších a přírodě bližších přístupů. Nadace Ivana Dejerala pro ochranu přírody se této změně věnuje dlouhodobě a systematicky.

Od svého vzniku podporujeme obnovu druhově pestrých lesů, které jsou základem stabilní krajiny a zároveň přispívají k lepšímu zadržování vody. Naše první aktivity směřovaly k záchraně původního genofondu v Jizerských horách, které byly v minulosti postiženy rozsáhlou ekologickou katastrofou vedoucí k odlesnění více než 100 km<sup>2</sup> náhorních plošin. Přestože se stav postupně zlepšuje, návrat k přirozenému lesnímu prostředí je dlouhodobý proces.

V posledních letech jsme naši podporu rozšířili také na lesy v širším regionu Liberecka, kde cíleně usilujeme o zvýšení druhové i věkové rozmanitosti porostů. Spolupracujeme přitom s odborným lesním hospodářem Ing. Janem Dudou, který hospodáří v obecních, církevních i soukromých lesích v okolí Liberce nepasečným způsobem, v souladu se zásadami přírodě blízkého hospodaření Pro Silva Bohemica. Což znamená přírodě blízké hospodaření v lesích, tedy co možná největší využití přírodních procesů za účelem lepšího a trvalejšího hospodářského výsledku.

Díky podpoře našich dárců se za posledních dvanáct let podařilo v Jizerských horách a na Liberecku vysázet celkem 482 783 sazenic, převážně buků, dubů a jedlí. Nadace na tyto výsadby přispěla částkou přesahující 12,3 milionu korun. Na těchto výsledcích chceme stavět i v dalších letech.

## CÍLE PROJEKTU

Zkušenosti lesníků i vývoj posledních let jednoznačně ukazují, že pouze druhově a věkově pestré lesy dokážou dlouhodobě odolávat měnícím se podmínkám. Prodloužená období sucha a s nimi související kůrovcová kalamita potvrzují zranitelnost nepřirozeně strukturovaných porostů. Přirozeně fungující lesní ekosystém by se s těmito vlivy vyrovnával výrazně lépe a nevznikaly by rozsáhlé holiny.

Projekt proto podporuje změnu způsobu hospodaření směrem k podrostnímu a výběrnému způsobu, který lépe respektuje přirozené procesy v lese. Tento přístup uplatňujeme zejména tam, kde převažují ekologické a mimoprodukční funkce lesa. Současně usilujeme o zvýšení podílu jedle a listnatých dřevin, jejichž zastoupení je dnes v mnoha porostech nedostatečné.

Důležitou součástí je také využívání řízené přirozené obnovy všude tam, kde to podmínky umožňují. Projekt je realizován především v obecních lesích a jeho cílem je dlouhodobě stabilní, funkční a vyvážený lesní ekosystém, který plní všechny své role. Základním předpokladem je přitom respekt k lesu jako složitému a provázanému systému.

Významnou překážkou obnovy lesů zůstávají přemnožené stavy spárkaté zvěře, které způsobují škody na mladých výsadbách a výrazně omezují přirozenou obnovu. Proto je nezbytné věnovat pozornost ochraně sazenic, zejména prostřednictvím oplocenek a individuálních ochranných opatření, jako jsou nátěry repelenty.

## LOKALIZACE PROJEKTU

Projekt je realizován především na obecních lesních pozemcích v regionu Liberecka. Část výsadeb probíhá také na území CHKO Jizerské hory, kde je obnova druhově pestrých porostů zvláště důležitá z hlediska ochrany cenných přírodních hodnot.

Vlastník/ Katastrální území	Druh sazenic	Počet sazenic na lokality (ks)	Ochrana sazenic IO = individuální ochrana	Zaujatá výměra v projektu (ha)
Obec Všelibice	Buk lesní	12 000		1,47
	Dub zimní	9 000		1,20
Město Rychnov u Jablonce nad Nisou	Buk lesní	13 800		1,45
	Jedle bělokorá	2 950	360 m oplocení	0,47
	oprava pův. opl. likvidace pův. opl.		412 m oplocení -90 m oplocení	
Obec Rádlo	Buk lesní	3 200		0,28
	oprava pův. opl. likvidace pův. opl.		400 m oplocení -290 m oplocení	
	Buk lesní	500		0,05
Obec Jeřmanice	Jedle bělokorá	400	160 m oplocení	0,08
	Buk lesní	1 500		0,15
Obec Dlouhý Most	Buk lesní	1 500		0,15
Obec Kryštofovo Údolí	Jedle bělokorá	400	160 m oplocení	0,08
Obec Bílý Kostel nad Nisou	Jedle bělokorá	850	320 m oplocení	0,15
	oprava pův. opl.		120 m oplocení	
Město Hrádek nad Nisou	Buk lesní	3 700		0,37
	Jedle bělokorá	50		0,01
	Jilm	60		0,02
	likvidace pův. opl. oprava pův. opl.		-50 m oplocení 330 m oplocení	
	Buk lesní	1 500		0,15
Obec Rynoltice	Jedle bělokorá	600	240 m oplocení	0,12
	Dub letní	400	80 m oplocení	0,04
	Buk lesní	4 500		0,45
Jan Konrád - Líšný	Jedle bělokorá	1 500		0,30
	Dub letní	500		0,05
	Jedle bělokorá	900	350 m oplocení	0,21
Václav Škoda – Alšovice	Dub letní	150	100 m oplocení	0,03
	Buk lesní	700	200 m oplocení	0,07
Košťák Václav – Oldřichov n. Hranicích	Dub letní	750	200 m oplocení	0,08
	Olše lepkavá	150		0,04
	Třešeň ptačí	15		0,00
	Růže šípková	15		
	Trnka obecná	15		
	Hloh jedno semen.	15		
	Jedle bělokorá	100		0,02
	Jedle bělokorá	1 500	480 m oplocení	0,30
Obec Chotyně	Buk lesní	600	110 m oplocení	0,06
	Jedle bělokorá	200	90 m oplocení	0,04
Sluka Tomáš – Světlá p. J.	Buk lesní	1 500	400 m oplocení	0,15
	Modřín opadavý	175		0,05
Šrytr Pavel – Světlá p. J.	Buk lesní	1 000	180 m oplocení	0,10
<b>Celkem</b>		<b>65 195</b>	<b>stavba: 4 692 m likvidace: 430 m</b>	<b>8,04</b>

## OBEČNÉ POŽADAVKY NA KVALITU SAZENIC

Kvalita sadebního materiálu patří mezi klíčové faktory, které rozhodují o úspěšnosti výsadeb i o dalším vývoji lesních porostů. Právě volba kvalitních sazenic zásadně ovlivňuje jejich ujmavost, růst i dlouhodobou stabilitu budoucího lesa.

Důsledné dodržování předepsaných standardů kvality proto představuje nezbytný předpoklad pro omezení ztrát při obnově lesa a pro naplnění všech jeho funkcí od produkčních až po ekologické a krajinné. Kvalitní výchozí materiál je zároveň základem pro vznik odolných a stabilních porostů, schopných lépe čelit nepříznivým podmínkám. V rámci projektu využíváme krytokořenné sazenice, konkrétně tzv. rašelino-celulózové kelímky (RCK), které se osvědčují zejména při podzimních výsadbách a zvyšují pravděpodobnost úspěšného uchycení mladých stromků.

## PŘEHLED MNOŽSTVÍ A TYPŮ SAZENIC

Sazenice (krytokořenná)	Počet (ks)	Cena za kus s DPH	Celkem s DPH
Buk lesní (36–50 cm)	44 500	17,50 Kč	778 750 Kč
Jedle bělokorá (15-25 cm)	9 450	27,50 Kč	259 875 Kč
Dub letní (36–50 cm)	1 800	17,50 Kč	31 500 Kč
Dub zimní (36–50 cm)	9 000	19,00 Kč	171 000 Kč
Jilm horský (50+ cm)	60	20,00 Kč	1 200 Kč
Modřín opadavý (50+ cm)	175	17,00 Kč	2 975 Kč
Třešeň ptačí (50+ cm)	15	20,00 Kč	300 Kč
Olše lepkavá (50+ cm)	150	18,00 Kč	2 700 Kč
Růže šípková (36-50 cm)	15	40,00 Kč	600 Kč
Trnka obecná (25-36 cm)	15	40,00 Kč	600 Kč
Hloh jednosemenný (36-50 cm)	15	40,00 Kč	600 Kč
<b>Celkem sazenice</b>	<b>65 195</b>		<b>1 250 100 Kč</b>

## SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU

Položka	Množství	Cena
Sazenice stromů – nákup sadebního materiálu	65 195 ks	1 250 100 Kč
Náklady na výsadby – práce (8,50 Kč á kus)	65 195 ks	554 157 Kč
Výstavba oplocenek pro jedle a duby (170 Kč á metr)	3 430 m	583 100 Kč
Vylepšení stávajících oplocenek – použití kovových sloupků (130 Kč á metr; 80 m á 105 Kč)	1 262 m	164 060 Kč
Likvidace dožilých oplocenek (30,25 Kč á metr)	430 m	13 008 Kč
<b>Celkové náklady včetně DPH</b>		<b>2 564 425 Kč</b>

## PRŮBĚH PROJEKTU

V úvodní fázi projektu byly vytipovány vhodné pozemky pro výsadby a zvolena odpovídající druhová skladba dřevin. Na jaře budou zajištěny a objednány sazenice, které budou podle potřeby postupně odebírány ze školek. V průběhu léta a na začátku podzimu proběhne výstavba nových oplocenek a zároveň opravy starších, které již vyžadují obnovu. Oplocenky budou chránit zejména jedle a duby před poškozením zvěří – okusem, ohryzem i vytloukáním.

Samotná výsadba bude realizována pod odborným dohledem během podzimu, s ohledem na aktuální klimatické podmínky. V následujících letech bude zajištěna systematická následná péče, zahrnující zejména ožínání, ochranu sazenic repelenty (např. u buků a modřínů) a průběžné opravy oplocenek (u jedlí a dubů). Součástí letošního ročníku je také doplňování již založených porostů o další druhy dřevin v menších skupinách.

Odborné vedení, následnou péči i dlouhodobou udržitelnost projektu zajišťuje realizátor projektu, lesní hospodář Ing. Jan Duda, ve spolupráci s obcemi a soukromými vlastníky lesů. Ti se zároveň zavazují k dlouhodobému hospodaření nepasečným způsobem a garantují minimálně šestiletou udržitelnost projektu, přičemž reálný horizont péče je přirozeně mnohem delší. V letošním roce projekt počítá také s postupnou výměnou části dřevěných sloupů oplocenek za odolnější a opakovaně využitelné kovové prvky, což přispěje k efektivitě i dlouhodobé udržitelnosti celého opatření.

## O CO ŽÁDÁME

Realizace projektu je přímo závislá na finančních prostředcích, které se nám daří získávat od našich dárců a partnerů. Dovolujeme si proto obrátit se i na Vaši společnost s žádostí o podporu výsadeb druhově rozmanitých lesů na Liberecku. Celkový rozpočet projektu pro letošní rok činí 2 564 425 Kč. Tyto prostředky pokryjí nákup a výsadbu 65 195 sazenic, jejich ochranu před zvěří, opravy stávajících oplocenek i částečnou modernizaci jejich konstrukcí.

Projekt realizujeme kontinuálně již od roku 2015 a navazujeme jím na předchozí úspěšné ročníky, během nichž se podařilo vysázet více než 482 tisíc sazenic. Díky dlouhodobé realizaci projektu máme s jeho přípravou i průběhem praktické zkušenosti. Na financování projektu se podílíme i z vlastních zdrojů a oslovujeme více dárců, abychom zajistili jeho stabilitu. Vlastníci zapojených lesů se navíc zavazují k financování následné péče v dalších letech, čímž je zajištěna dlouhodobá udržitelnost projektu. Velmi si vážíme každé podpory, která nám umožňuje v této činnosti pokračovat.

# CO MŮŽEME NABÍDNOUT

Rozhodnete-li se projekt podpořit, nabízíme prezentaci Vaší společnosti v benefičním kalendáři Zaostřeno na Jizerky, který má dlouholetou tradici a oslovuje širokou veřejnost. Zároveň Vás rádi uvedeme mezi podporovateli projektu ve výroční zprávě nadace a na našich webových stránkách. Podpora bude spojena s konkrétním projektem, který přispívá k obnově druhové rozmanitosti lesů, nezbytné pro jejich dlouhodobou stabilitu a přirozené fungování.



## O NADACI

Nadace Ivana Dejmal pro ochranu přírody je tu s vámi už více než 32 let a za tu dobu jsme pomohli přírodě částkou přesahující 41 milionů korun. Jen v roce 2025 to bylo více než 3,75 milionu korun na téměř 60 projektů věnující se ochraně přírody. To by nebylo možné bez našich příznivců, dárců a podporovatelů. Ani v roce 2025 jsme nepolevili a pro přírodu jsme odvedli další velký kus práce. Sázeli jsme pestré lesy, podporovali zadržování vody v krajině, pomáhali zachraňovat cenná jizerskohorská rašeliniště, financovali ekologickou výchovu dětí a přispívali na obnovu turistických stezek.

Naše nadace se v posledních letech věnuje převážně projektům zaměřených na nápravu vodního režimu v krajině, zvyšování biodiverzity či výsadbu druhově a věkově rozmanitých lesů. V kontextu probíhající globální klimatické změny to vnímáme jako zcela zásadní a snažíme se pomoci tak, jak jen je v našich silách. Rozvolněné toky potoků, dostatek tůní a funkční rašeliniště dokážou v době dešťů zasáknout ohromné množství vody a bránit tak bleskovým povodním. V době sucha ji zas postupně uvolňují pro místní živočichy a rostliny. Druhově rozmanité lesy jsou klíčem pro jejich zdravou, dlouhodobou a udržitelnou existenci i pro budoucí generace. Naše působnost je celostátní s přesahem do zahraničí, ale naše srdce zůstává v Jizerských horách, ve kterých jsme vyrostli.

### Co se nám v roce 2025 podařilo:

- věnovat 3,75 milionu korun na ochranu přírody
- podpořit 59 projektů pomáhající přírodě
- vysadit 46 790 stromů pro druhově pestré lesy
- napomoci 23 projektům ekologického vzdělávání dětí
- přispět na opravu 491 metrů turistických stezek
- spolufinancovat náhradu 4,5 hektaru nepůvodní kleče listnatými dřevinami
- pomoci s péčí o Sedmihorské mokřady vs jejich dalším rozvoji

Připravili jsme pro Vás video shrnující náš uplynulý rok. Podívejte se, jak jsme pomáhali: <https://youtu.be/Sy4esaU4PpE>



Ochrana přírody se budeme věnovat i nadále a budeme vděční, pokud nám s tím pomůžete. Počet obnovených tůní, vysázených stromů, zachráněných rašelinišť, opravených stezek či dětí, které prošly ekologickým vzděláváním, záleží na každém z nás. Budeme velice rádi, pokud svým darem naši snahu podpoříte.

## ORIENTAČNÍ MAPA VÝSADEB



**Legenda** (množství sazenic dle lokality):

- |  |  |  |
|--|--|--|
| <b>1. Všelibice</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 21 000 ks sazenic</li></ul>                    | <b>6. Kryštofovo Údolí</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 400 ks sazenic</li></ul>      | <b>11. Alšovice</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 1 050 ks sazenic</li></ul>               |
| <b>2. Rychnov u Jablonce nad Nisou</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 16 750 ks sazenic</li></ul> | <b>7. Bílý Kostel nad Nisou</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 850 ks sazenic</li></ul> | <b>12. Oldřichov na Hranicích</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 1 760 ks sazenic</li></ul> |
| <b>3. Rádlo</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 3 200 ks sazenic</li></ul>                         | <b>8. Hrádek nad Nisou</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 3 810 ks sazenic</li></ul>    | <b>13. Oldřichov v Hájích</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 1 500 ks sazenic</li></ul>     |
| <b>4. Jeřmanice</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 900 ks sazenic</li></ul>                       | <b>9. Rynoltice</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 2 500 ks sazenic</li></ul>           | <b>14. Chotyně</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 800 ks sazenic</li></ul>                  |
| <b>5. Dlouhý Most</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 1 500 ks sazenic</li></ul>                   | <b>10. Líšný</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 6 500 ks sazenic</li></ul>              | <b>15. Světlá pod Ještědem</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• 2 675 ks sazenic</li></ul>    |

DETAILNĚJŠÍ MAPU VÝSADEB NALEZNETE ZDE:

<https://www.nadaceivanadejerala.cz/projekty/zvyseni-stability-lesnich-porostu-na-liberecku>



Naší vizí je čisté, přirozené, druhově rozmanité přírodní a krajinné prostředí a společnost, která dodržuje principy trvale udržitelného života.

**Pomozte nám zvýšit druhovou rozmanitost našich lesů.**

**Děkujeme!** 